

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/264
Toplantı Tarihi/Sayısı : 11.1.2024/37
Karar Numarası : 2024/25
Başvuran : S. İ.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Marmara 5 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın görüntülü görüşme uygulamasından yararlanamadığı, telefon görüşmesi ile kapalı görüş hakkını kullanamadığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Adli mahpuslar görüntülü görüşme sisteminden yararlanmaktayken kendisinin sadece on dakika sesli görüşme yaptığını, görüntülü görüşme imkanı verilmediğinden pandemi sebebiyle ailesinin görüşüne gelmek zorunda olduğunu ve ölüm riskine maruz bırakıldığını,

b. 8/10/2021 tarihinde bulunduğu Kurum tarafından kendisinin haberi olmaksızın koğuşunun değiştirildiğini, yeni koğuşunun telefon ve kapalı görüş saatlerinin kendisine bildirilmesi konusunda yazdığı dilekçelere rağmen tarafına bir bildirim yapılmadığını, 18/10/2021 tarihinde saat 13.00'da telefon görüşüne çıkarıldığını ancak eşinin müsait olmaması ve çocuklarının okulda olması sebebiyle telefon görüşmesini gerçekleştiremediğini, kullanamadığı telefon görüşünün kendisine iade edilmesi talebi ile yazdığı dilekçelerin reddedildiğini, diğer ceza infaz kurumlarında mahpusların mağduriyet yaşamaması için çocuklarının eğitim-öğretim saatlerine göre telefon görüşmesi yaptırıldığını,

c. Koronavirüse yakalanması ve karantinada olması sebebiyle 31/5/2021 tarihinde kapalı görüş hakkını kullanamadığını, karantina süresi bittikten sonra kapalı görüş hakkının iade edilmesi amacıyla pek çok dilekçe yazdığını ancak iade edilmediğini iddia etmektedir.

3. Muhatap Marmara 5 No.lu L Tipi Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Görüntülü görüşmeye ilişkin Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 74'üncü maddesinde yer alan hükümlerin uygulandığı, ACEP sistemine müdahale edilemediği,

b. Kurumda barındırılmakta olan mahpusların telefon, ziyaret ve kapalı görüş gibi faaliyetlerinin aylık program çerçevesinde planlandığı, her görüşmeden sonra COVID-19 salgın hastalığı sebebiyle ankesörlerin dezenfekte edilerek 15-20 dakika olacak şekilde havalandırma işlemlerinin yapıldığı, görüşmelerin mahpusların

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

birbirleriyle karşılaşmamaları amacıyla koğuş koğuş gerçekleştirildiği, COVID-19 salgın hastalığı sebebiyle oda ve koğuşlar için belirlenen telefon görüşme gün ve saatinin dışında başka bir saatte görüşme yaptırılmasının Kurum içerisinde bulunan diğer mahpusların sağlığını tehlikeye düşürebileceği değerlendirildiğinden kişiye özel ve koğuş için planlanan saatler dışında başka bir saatte görüşme yaptırılmasının mümkün olmadığı,

c. 18/10/2021 tarihli telefon görüşü ve 31/5/2021 tarihli kapalı görüş hakkının kendisine kullanılmasını talep etmiş ise de; başvuranın 18/10/2021 tarihinde haftalık telefon hakkı kullanılmak üzere görevli personel tarafından koğuşundan alınarak ankesörlü telefona getirildiği, yaklaşık 15 dakika boyunca ankesörlü telefon ile yakınlarını arka arkaya aradığı ancak bu süre zarfında hiç bir şekilde telefona karşılık verilmediği, haftalık telefon görüş süresi boyunca ankesörlü telefon ile yakınlarına ulaşmaya çalışsan ancak bir türlü telefonlarına cevap verilmeyen başvuranın tekrar koğuşuna götürüldüğü,

ç. Başvurana 5/5/2021 tarihinde PCR testi yapıldığı ve test sonucunun pozitif çıkması üzerine İlçe Sağlık Müdürlüğü önerileri doğrultusunda ilaç tedavisine başlanıldığı, 23/5/2021 tarihinde yeniden PCR testi yapıldığı ve yapılan test sonucunun negatif çıktığı ancak başvuranın aynı koğuşta barındırıldığı diğer mahpusların test sonuçlarının pozitif çıkması ve başvuranın temaslı olması nedeniyle 15 gün süreyle yeniden karantinaya alındığı,

d. Başvuran 31/5/2021 tarihli kapalı görüş hakkının kullanılmasını talep etmiş ise de belirtilen tarihlerde COVID-19 temaslı olduğu, açık ve kapalı görüşler ile telefon görüşme saatlerinin belirli bir program çerçevesinde mahpusların birbirleriyle karşılaşmalarının önüne geçecek şekilde belirlendiği, yapılacak değişikliklerin diğer mahpusların kapalı ve açık görüş saatleri ile telefon görüş saatlerinin yeniden düzenlenmesini gerektireceği, bu durumun ise diğer mahpusların mağduriyetine yol açabileceği, mahpusların telefon görüşmelerinin mesai saati bitiminden sonra da devam ettiği ve salgın nedeniyle oda ve koğuşlar için belirlenen telefon görüşme gün ve saatinin dışında bir saatte yaptırılmasının Kurum içerisinde bulunan diğer mahpusların sağlığını tehlikeye düşüreceği belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle; bulunduğu Kurum tarafından adli mahpuslara haftalık 60 dakika görüntülü görüşme hakkı verilirken kendisine keyfi olarak görüntülü görüşme izni verilmeyerek sadece on dakika sesli görüşme hakkı verildiği, belirli suçlardan mahpus olanların telefonla görüşme yapma hakkının İdare ve Gözlem Kurulu kararıyla sınırlandırıldığı, 18/10/2021 tarihli telefon görüşmesi ile 31/5/2021 tarihli kapalı görüş hakkını kullanmadığı ifade edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Özel hayatın gizliliği" başlıklı 20'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz. ..."

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruların, "inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulması" gerekmektedir.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “*Ön inceleme*nin yapılması” başlıklı 48’inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön inceleme tabii tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir.”

9. Mezkûr Yönetmelik’in “*Karar türleri*” başlıklı 65’inci maddesi şöyledir:

“(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Ceza infaz kurumlarında kötü muamele olarak kabul edilecek hususlar farklı şekillerde tezahür edebilir. Bunların birçoğu ceza infaz kurumu idaresi ve görevlilerinin kasıtlı davranışlarından kaynaklanabileceği gibi yönetsel hatalar veya yetersiz kaynaklar sebebiyle de ortaya çıkabilir. Bu nedenle mahpuslar için bir ceza infaz kurumundaki yaşam tüm yönleriyle değerlendirilmelidir. Ceza infaz kurumundaki yaşam, mahpuslara sunulan aktivitelerin genişliğinden, mahpuslar ve ceza infaz kurumu görevlileri arasındaki ilişkilerin genel durumuna kadar geniş bir alanda değerlendirilmelidir (Avrupa İşkence ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi [CPT] 2. Genel Rapor, Hapsedilme, para.44.).

13. Somut olayda başvuran görüntülü görüşme uygulamasından yararlanamadığını, telefon görüşmesi ile kapalı görüş hakkının kendisine iade edilmesini iddia etmektedir. Muhatap Kurum tarafından görüntülü görüşmeye ilişkin hususta Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik hükümlerinin esas alındığı, pandemi döneminde kapalı ve açık görüşler ile telefon görüşmelerinin mahpusların sağlığının tehlikeye düşürmeyecek şekilde, belirli bir program esas alınarak gerçekleştirildiği, başvuranın 18/10/2021 tarihinde telefon hakkını kullanılmak üzere görevli personel tarafından koğuşundan alınarak yaklaşık 15 dakika boyunca ankesörlü telefon ile yakınlarını arka arkaya aradığı ancak bu süre zarfında telefona karşılık verilmediği ifade edilmiş; muhatap tarafından mevzuat hükümleri kapsamında ve pandemi şartları doğrultusunda davranıldığı kanaatine varılmış olduğundan hak ihlaline varan bir uygulamanın bulunmadığı değerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

11/01/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye